

A1. Με αφορμή την παγκόσμια μέρα κατά της βίας των γυναικών ο συντάκτης παρουσιάζει την κοινωνική θέση της γυναίκας στο παρελθόν και σήμερα. Οι γυναίκες ανά τους αιώνες απανθρωποποιήθηκαν, υποτάχθηκαν, υπήρξαν αντικείμενο εκμετάλλευσης και υπέστησαν βιαιότητες. Όλα αυτά τα φαινόμενα εξακολουθούν να υφίστανται σε πολλά μέρη του κόσμου. Ακόμα και στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες -που τυπικά προστατεύουν μέσω των νόμων τις γυναίκες- πληθαίνουν φαινόμενα εγκλημάτων και επιθέσεων εναντίον τους.

B1.

- 1-γ
- 2-γ
- 3-β
- 4-β
- 5-α

B2.

προφανώς

Η διαρθρωτική λέξη δηλώνει βεβαιότητα. Επιβεβαιώνει τις διαφορές αντρών και γυναικών τις οποίες υποστηρίζει τόσο ο νεοφεμινισμός, όσο και ο κλασικός φεμινισμός.

όμως

Η διαρθρωτική λέξη δηλώνει αντίθεση. Η Κανόν αντιτίθεται στην άποψη των νεοφεμινιστριών ότι πρέπει να προτάσσουμε την ταυτότητα του φύλου έναντι της ταυτότητάς μας ως άνθρωποι με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, συμπεριφορές, ενδιαφέροντα.

δηλαδή

Η διαρθρωτική λέξη επεξηγεί. Η Κανόν αναλύει την προηγούμενη θέση της σχετικά με τη σημασία της ταυτότητας άνθρωπος με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

επειδή

Η διαρθρωτική λέξη χρησιμοποιείται για να αιτιολογήσει τον παράγοντα που λαμβάνουν υπόψη τους οι νεοφεμινίστριες (το φύλο) ώστε να θυματοποιήσουν τις γυναίκες.

ώστε

Η διαρθρωτική λέξη χρησιμοποιείται συμπερασματικά, προκειμένου να τονιστεί πως οι νεοφεμινίστριες αντιλαμβάνονται την ταυτότητα του φύλου τους ως “εύσημο”.

B3.

α) Ο συντάκτης του Κειμένου 1 στην τελευταία παράγραφο καλεί τους αναγνώστες, με αφορμή την παγκόσμια μέρα κατά της βίας των γυναικών, να αναστοχαστούν τη θέση της γυναίκας στη σύγχρονη κοινωνία. Επικαλείται το συναίσθημα προκειμένου να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη/την αναγνώστρια για τις αδικίες σε βάρος των γυναικών. Συγκεκριμένα:

Χρησιμοποιεί συγκινησιακά φορτισμένο λόγο (π.χ. “ενοχή”, “μεγαλύτερη αδικία από καταβολής κόσμου”, “γυναίκες θύματα”) προκειμένου να φέρει προ των ευθυνών τους τον αναγνώστη και την αναγνώστρια, παροτρύνοντάς τους έτσι να αλλάξουν στάση.

Χρησιμοποιεί επίσης α’ πληθυντικό (π.χ. “αναλογιζόμαστε”, “συμπονούμε”) προκειμένου να αντιληφθούν οι αναγνώστες και οι αναγνώστριες πως πρέπει όλοι να τηρήσουμε κοινή στάση απέναντι στις έμφυλες διακρίσεις.

β) Στη 2η παράγραφο του Κειμένου 2 η Κανόν παρουσιάζει τις θέσεις του κλασικού φεμινισμού σε σχέση με την ταυτότητα φύλου. Αξιοποιεί τη μέθοδο της αντίθεσης προκειμένου να “φωτίσει” τις διαφορές των θέσεων αυτών (“Οι κλασικές...πράγματα”) σε σχέση με εκείνες του νεοφεμινισμού (“Αντιθέτως...ντετερμινισμού”). Μέσω της αντίθεσης καταφέρνει να πείσει λογικά τον αναγνώστη / την αναγνώστρια παρουσιάζοντας τον νεοφεμινισμό ως απόλυτα διχαστικό και αντιεπιστημονικό.

Δ1.

Κυρίες και κύριοι,

Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι δικαιολογημένα συνυφασμένη με τους αγώνες του δραστήριου φεμινιστικού κινήματος για την προστασία των γυναικών. Οι γυναίκες άλλωστε έχουν διαχρονικά υπάρξει θύματα βίας και υποτίμησης, με τα δικαιώματά τους να καταπατούνται ακόμα και στις μέρες μας. Για το λόγο αυτό, οι διεκδικήσεις των φεμινιστριών οδήγησαν τις δημοκρατικές κοινωνίες να νομοθετήσουν υπέρ της προστασίας τους. Ωστόσο στην πράξη πλήθος φαινομένων έμφυλης διάκρισης και βίας αποδεικνύουν ότι ο νόμος δεν αρκεί.

Τα κυριότερα φαινόμενα παραβίασης των δικαιωμάτων τόσο στην ιδιωτική όσο και τη δημόσια σφαίρα αφορούν τη “φίμωση” των γυναικών. Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι οι γυναίκες συχνά δεν “ακούγονται”. Δεν συμμετέχουν στη λήψη σημαντικών αποφάσεων για τη ζωή τους και της οικογένειάς τους (π.χ. στις πατριαρχικές οικογένειες ο άντρας ως σοφότερος αποφασίζει ακόμα και για το αν εκείνες θα εργαστούν). Στη δημόσια ζωή σπάνια οι γυναίκες συμμετέχουν στα κοινά - εξού και η ανάγκη ποσόστωσης στα ψηφοδέλτια των συνδυασμών-. Ακόμα και όταν συμμετέχουν, όμως, αντιμετωπίζονται με καχυποψία όσον αφορά τις ικανότητές τους. Όταν μάλιστα λειτουργούν με δυναμισμό και διεκδικητικότητα χαρακτηρίζονται “υστερικές”, με αποτέλεσμα να μην εισακούγονται.

Η κατάσταση αυτή βέβαια δεν επιβαρύνει μόνο τις γυναίκες, αποκλείοντας τες από την ατομική και συλλογική εξέλιξη. Η ίδια η κοινωνία, που γεννά τα στερεότυπα εις βάρος των γυναικών, πλήττεται. Οι ελπίδα λοιπόν εναποτίθεται στους νέους και τις νέες, οι οποίοι μπορούν να ανατρέψουν αυτή την παγιωμένη συνθήκη.

Η νέα γενιά με σύμμαχο το διαδίκτυο μπορεί να απορρίψει τις έμφυλες διακρίσεις. Το σύγχρονο σχολείο έχει άλλωστε προσφέρει τα εργαλεία για να προσεγγίσουν τα παιδιά κριτικά την πληροφορία. Οι νέοι λοιπόν μπορούν να ενημερωθούν από το διαδίκτυο κι άλλες πηγές για τη διαφορά του βιολογικού και κοινωνικού φύλου, ώστε να διερευνήσουν την ισχύ των στερεοτύπων που οδηγούν στις όποιες ανισότητες. Με τη σειρά τους μπορούν προωθήσουν τις ιδέες αυτές ατομικά ή συλλογικά στα κοινωνικά δίκτυα, ώστε να κινητοποιήσουν περισσότερα άτομα. Μπορούν να υποστηρίξουν για παράδειγμα καμπάνιες για την ισότητα, οι οποίες συνήθως εγείρουν τις αντιδράσεις των μεγαλύτερων λόγω άγνοιας και συντηρητισμού.

Για την επίτευξη βέβαια της ισότητας απαιτείται η ενεργοποίηση όλων των ηλικιακών ομάδων. Οι μεγάλοι δεν πρέπει ούτε να εξαιρεθούν συλλήβδην, ούτε να αντιμετωπιστούν ως εχθροί. Πρέπει και εκείνοι να πειστούν. Οι ψυχραιμες - αλλά δυνατές- φωνές των νέων ίσως μπορούν να λειτουργήσουν θετικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Ευχαριστώ που με ακούσατε!

Γ1.

Ο αφηγητής είναι ένας άνθρωπος απελπισμένος εξαιτίας της απόλυσής του. Η απόγνωση του αισθητοποιείται με τη χρήση μακροπεριόδου συνειρμικού λόγου (“Γιατί πάνε κιόλας...αυτό...”). Τα αρνητικά του συναισθήματα επιτείνει η απόκρυψη της αλήθειας από τη γυναίκα του Αντριάνα. Τις ενοχές που νιώθει για το ψέμα αυτό αναδεικνύει το ρητορικό ερώτημα “Τι σόι άντρας...παρακάτω”. Διατυπώνοντας το δείχνει να σκέφτεται πως πρέπει να βρει το κουράγιο να της μιλήσει. Με την επανάληψη “Οι αληθινοί άντρες...” αναπαράγει τα στερεότυπα με τα οποία πρέπει να συμβαδίσει, προκειμένου να αντιμετωπίσει τη δύσκολη κατάσταση και να έρθει προ των ευθυνών του.

Η αντίδραση του αφηγητή-ήρωα είναι εν μέρει δικαιολογημένη, με δεδομένο ότι ζει σε μία κοινωνία που οι άντρες αναμένεται να είναι οι “κουβαλητές του σπιτιού”, οι πετυχημένοι εργαζόμενοι. Το ψέμα προς τη γυναίκα του έρχεται ως επιβεβαίωση αυτής της αντίληψης. Ωστόσο τα έμφυλα στερεότυπα, όπως αποδεικνύει και η στάση του ήρωα, φέρνουν τους ανθρώπους σε αδιέξοδο. Όταν δεν τα πληρούν αισθάνονται ανεπαρκείς, άχρηστοι, θυμώνουν και βλάπτουν τον εαυτό τους και τους αγαπημένους τους. Ο ήρωας -και κάθε άνθρωπος που βρίσκεται σε μια τέτοια κατάσταση- δεν πρέπει να εγκλωβίζεται στα στερεότυπα, πρέπει να τα πολεμά.